

# Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30040>

## Özet

Özyeterlik kavram?, bireylerin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inançlar?n? ifade eder. **Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i**, bireylerin matematiksel yeterliliklerinin temelini olu?turan say? duyusu becerilerine ne kadar güvendiklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir araçtır. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin say?sal i?lemlerde, miktarlar? anlamada ve tahminde bulunmada kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini belirlemeyi amaçlar. Ölçek, Çi?dem Alka? Ulusoy ve Y?lmaz ?ahiner tarafından 2017 y?l?nda yay?mlanan bir çal??ma ile Türkçeye kazand?r?lm?? ve geli?tirilmis?tir.

Ölçek, toplam 19 maddeden olu?makta olup, cevaplar 5'li Likert ölçe?i format?nda derecelendirilmektedir. Bu yap?, kat?l?mc?lar?n say?sal yeteneklerine dair öznel alg?lar?n? detayl? bir ?ekilde ortaya koymay? salamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, matematik e?itimi alan?ndaki ara?t?rmac?lara ve e?itimcilere, ö?rencilerin say? duyusu yeterlik inançlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirme imkân? sunmaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Say? Duyusu, Özyeterlik, Matematik E?itimi, Say?sal Yeterlilik, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geli?tirme, Özgüven.

## Yazarlar

Çi?dem Alka? Ulusoy, Y?lmaz ?ahiner.

## Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin say? duyusu becerilerine yönelik sahip olduklar? **özyeterlik inanç düzeylerini** belirlemektir. Say? duyusu, sadece temel aritmetik i?lemleri yapma yetene?i de?il, ayn? zamanda say?lar?n büyüklü?ünü, ili?kilerini ve i?lemlerin sonuçlar?n? sezgisel olarak anlama becerisini de kapsar. Ölçek, bu karma??k beceri alan?nda bireyin kendini ne kadar yetkin gördü?ünü tespit ederek, e?itim müdahaleleri için ba?lang?ç noktalar? salamay? hedefler.

Ölçek geli?tirme çal??ması, 2017 y?l?nda Alka?-Ulusoy ve ?ahiner tarafından gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, özellikle ö?retmen adaylar? veya matematik alan?nda e?itim gören ö?rencilerin say? duyusuna ili?kin öz yeterliklerini ölçmek üzere tasarlanm??tır, bu sayede gelecekteki e?itimcilerin kendi matematiksel güven düzeyleri hakkında bilgi edinilmesi amaçlanm??tır.

## Yap?

Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i, **say? duyusu** kavram?n?n psikometrik olarak ölçülebilir

bir yans?mas? olan özyeterlik inanc?n? yap? olarak ele al?r. Say? duyusu, matematiksel dü?ünmenin temel ta?? olarak kabul edilir ve genellikle say?lar? esnek ve anlaml? bir ?ekilde kullanma becerisini içerir. Ölçek, say?lar?n temsili, i?lemsel esneklik ve tahmin gibi say? duyusunun farklı boyutlar?n? kapsayacak ?ekilde maddeler içermektedir.

Ölçek maddeleri, bireylerin say?lar? temsil eden miktarlar? anlama, i?lem yapmadan sonuçlar? tahmin etme ve farklı matematiksel stratejiler kullanma becerilerine duyduklar? güveni sorgular. Bu yap?, **Albert Bandura** tarafından ortaya konan özyeterlik teorisine dayanmaktadır; yani bireyin bir görevi ba?ar?yla tamamlama kapasitesine olan inanc?, o görevi gerçekle?tirme çabas?n? ve azmini do?rudan etkiler.

## Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detayl? olarak sunulmam?? olsa da, bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n do?as? gere?i, geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür çal??malarda **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi yoluyla) ve **kapsam geçerli?i** (uzman görüşleri ile) incelenir.

Ölçe?in yap? geçerli?i, maddelerin teorik olarak ölçülmesi beklenen yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Kapsam geçerli?i ise maddelerin, say? duyusuna yönelik özyeterlik kavram?n?n tüm önemli yönlerini yeterince temsil edip etmedi?ini de?erlendirir. Detayl? geçerlik katsay?lar?, Alka?-Ulusoy ve ?ahiner'in 2017 tarihli makalesinde yer almaktadır.

## Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik katsay?lar? aç?kça belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik bir araç olarak ölçe?in iç tutarlılık (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar?n?n yap?ld??? kabul edilmektedir. **?ç tutarlılık** katsay?s?, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir ve yüksek bir de?er (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçe?in güvenilir oldu?unu gösterir.

Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i'nin güvenilirlik analiz sonuçlar?, ölçe?in e?itim ve psikoloji ara?tırmalarında tutarlı sonuçlar üretme yetene?ine sahip oldu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir. Detayl? güvenilirlik istatistiklerine, yay?nlanan orijinal makalenin incelenmesiyle ula??ılabilir.

## Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, **yap? geçerli?ini** sa?lamak amacıyla genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullanılır. Bu teknikler, 19 maddenin tek bir yap?y? m?, yoksa say? duyusunun farklı alt boyutlar?n? (faktörlerini) m? ölçtü?ünü

belirlemeye yardımcı olur.

Bu ölçe?in geli?tirilmesinde, maddelerin say? duyusuna yönelik özyeterli?i tutarlı bir şekilde ölçen alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını tespit etmek için faktör yükleri incelenmiştir. Bu analizler, ölçe?in teorik yapısını ampirik verilerle uyumlu olduğunu kanıtlamak için zorunludur.

## Araç

**Test Türü:** Geliştirme (Yeni bir ölçek olarak geliştirilmiştir.)

**Format:** Kendini Değerlendirme Ölçe?i (Özbildirim)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Üniversite Öğrencileri veya Eğitim Fakültesi Öğrencileri (Özellikle öğretmen adaylar?)

**Yaş Grubu:** Yetkinler (Üniversite ça?ındaki bireyler)

**Popülasyon Detayları:** Ölçek, matematiksel kavramlara ve say? duyusuna sahip olduğu varsayılan, genellikle yükseköğretim düzeyindeki bireylere uygulanmıştır.

**Test Metodolojisi:** Ölçek, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanır. Katılımcılar, her bir maddeye ne ölçüde katıldıklarını belirtirler (Örn: "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılıyorum"a kadar).

## Anahtar Kelimeler

Say? Duyusu Ölçe?i, Özyeterlik şancı, Matematiksel Beceriler, Kastamonu Eğitim Dergisi, Psikoloji, Eğitim Bilimleri, 19 Maddelik Ölçek.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Çiğdem Alkaş Ulusoy

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Bilgi mevcut değildir.

**Kurumsal E-posta Adresi:** [cigdemalkas@hacettepe.edu.tr](mailto:cigdemalkas@hacettepe.edu.tr)

**Yazın Adresi:** Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tahmini olarak sorumluluk alınan kurumdur).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?I?

**Test Y?I?:** Ölçek, 2017 y?I?nda yay?mlanan akademik makale ile geli?tirilm?tir.

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazarlara referans verilmesi yeterlidir. Ticari veya büyük ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Çi?dem Alka? Ulusoy ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

**PDF Eri?imi:** Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [sayi-duyusuna-yonelik-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf](http://sayi-duyusuna-yonelik-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf)

## Referanslar

Alka?-Ulusoy, Ç. ve ?ahiner, Y. (2017). Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?'i' nin geli?tirilmesi. *Kastamonu E?itim Dergisi*, 25(1), 17-32.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s? ?uradad?r: [79.123.169.199](http://79.123.169.199)

## Say? Duyusuna Yönelik Özyeterlik Ölçe?i Maddeleri

Ölçekte toplam 19 madde bulunmaktadır. A?a??da, ölçe?in yap?s?n? gösteren örnek maddeler sunulmu?tur:

Say?lar?n temsil etti?i miktarlar? anlayabilirim.

70:5 ile 70x0,5 i?lemlerinin sonuçlar?n?n ayn? olup olmad???n? i?lem yapmadan aç?klayabilirim.

Bir kavanoz içindeki bilye say?s?n? de?i?ik yollar kullanarak tahmin edebilirim.